Sygn. akt I CSK 4458/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z wniosku J. K. i A. J.
z udziałem M. K., M. K.1, J. P., Z. P. i J. B.
o ustanowienie służebności gruntowej,
na posiedzeniu niejawnym 29 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 17 lutego 2022 r., sygn. akt II Ca 1165/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od skarżących na rzecz uczestników postępowania J. P. i Z. P. kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
3. **zasądza od skarżących na rzecz uczestnika postępowania J. B. kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców J. K. i A. J. od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 17 lutego 2022 r.,

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398^9 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398^4 § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparli na przesłankach uregulowanych w art. 398^9 § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytanie: czy prawomocne orzeczenie sądu – w niniejszej sprawie mające formę postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym – oddalające wniosek, może uniemożliwiać wnioskodawcom realizację bądź wykonywanie nałożonych przez nich w drodze

ustawowej obowiązków w sytuacji, kiedy możliwość późniejszego wzruszenia orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym jest ograniczona.

Sformułowana przez skarżących wątpliwość nie odpowiada założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Skarżący nie przytoczyli ani nie uzasadnili takich argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. Nie przeprowadzili wywodu prawnego dla wykazania, że wyartykułowany przez nich problem stanowi istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Wyartykułowana przez nich kwestia nie ma charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz jest osadzona w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie. Ma ona charakter kazuistyczny i ma służyć uzyskaniu przez skarżących odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Skarżący, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizują z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o ustanowienie służebności gruntowej, akcentując, iż rozstrzygnięcie to nie uniemożliwia korzystania z przedmiotowych w sprawie nieruchomości należących do skarżących w sposób zgodny z ich przeznaczeniem społeczno-gospodarczym. W istocie skarżący kwestionują ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Okręgowy, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398^{3} § 3 i art. 398^{13} § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

W ocenie skarżących zachodzi oczywista zasadność skargi, ponieważ Sąd Okręgowy jako sąd odwoławczy zaniechał zastosowania bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, tj. art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2022 poz. 2519), co powoduje, że skarżący zostali pozbawieni możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, a przez to realizacji obowiązków ustawowych, nadto Sąd Okręgowy, jak też Sąd Rejonowy wydały zaskarżone orzeczenie nie rozpoznając istoty sprawy, tj. nie odniosły się do materialnej podstawy roszczeń skarżących wskazanych we wniosku.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym. Z lektury uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd Okręgowy rozważył zasadność wniosku skarżących o ustanowienie służebności gruntowej m.in. na gruncie art. 145 k.c. Stanowisko wyrażone w skardze sprowadza się do zaprezentowania przez skarżących własnej oceny sprawy, kwestionowania rozstrzygnięcia i przedstawienia go jako w subiektywnej opinii skarżących oczywiście niesprawiedliwego. Skarżący podważają w istocie ustalony w sprawie stan faktyczny co do istnienia w przedmiotowej sprawie innego niż podłączenie do sieci kanalizacyjnej sposobu realizacji obowiązku odprowadzania ścieków i zmierzają do modyfikacji tego stanu faktycznego, zgodnie z przyjętym przez siebie kierunkiem. Nie uwzględnili, że postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, o czym mowa wyżej. Skarżący, polemizując z ustaleniami i oceną dowodów, zmierzają w istocie do zniweczenia publicznoprawnej funkcji skargi i wydania orzeczenia w interesie jednostkowym, w postępowaniu opartym na analizowaniu przeprowadzanych przed Sądami obu instancji dowodów. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Okręgowy ferując postanowienie dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398^9 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

[as]